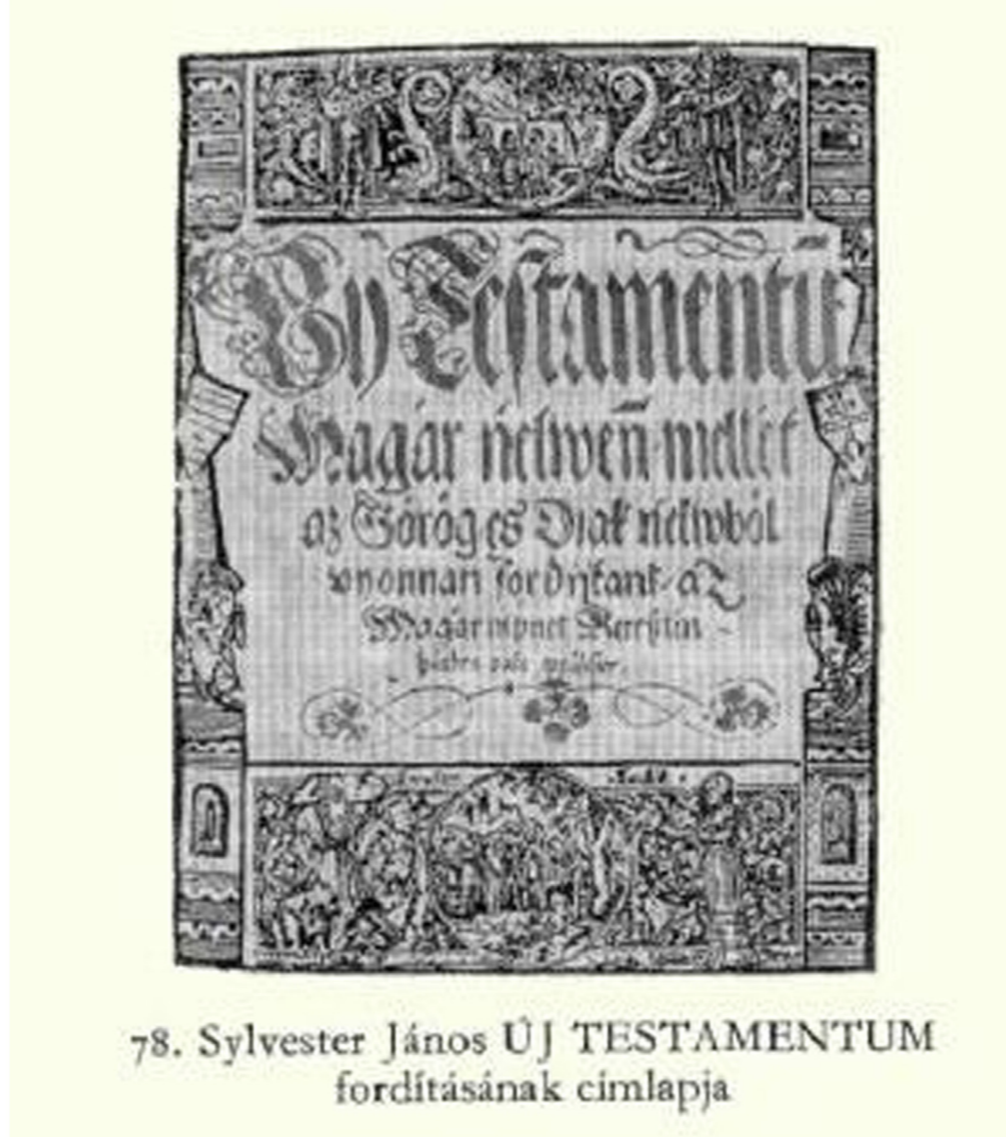
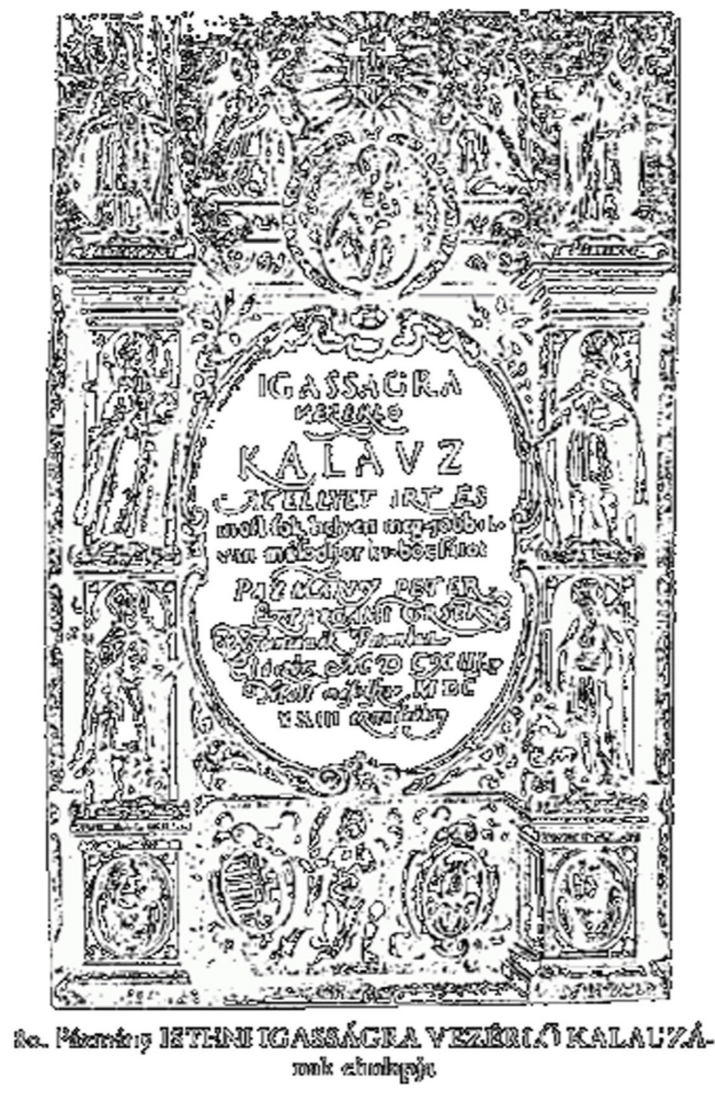

Téma kiválasztása

A diplomamunkám épületének témája, a kézi betűszedést használó, századfordulós és azelőtti nyomdászatot bemutató épület. Valamint ehhez kapcsolódó funkciók.

- Derbecenhez kötődés:
- A város, a reformáció központja volt Magyarországon, Kálvinista Róma-ként is emlegetik. Mivel a nyomdászat beindító folyamata nagyrészt a reformáció terjedése volt, hatványozottan kötődik a városhoz.
- A téma kutatása folyamaán, kapcsolatfelvétel, nyomdászokkal.
- Magányűjtemény bemutatása
- Technológia, technológiai sorrend megismerése
- Épület felépítése : technológiai sorrend bemutatása, úgy hogy ez a befogadó közönség számára is egyértelmű lehessen.
- A gépek a mai napig működő állományként léteznek. Így interaktívan felügyelet mellett lehet bemutatni használatukat. Valamint az állomány munkára is fogható.
- Egy-egy egyedi meghívót, borítót plakettet rövidebb kiadványokat készítenek velük.
- Magyar- Holland plakátbetű minta kiállítások
- Holland hagyományőrzési minta

a nyomdászat szorosan kapcsolódik a grafikához: a fametszet a magasnyomatásnak, a litográfia az ofszetnek, a rézkarc pedig a mélynyomatásnak volt az előfutára. Nemcsak Hollandiában, görögországban is jól működő kis nyomdákat látni, ahol a tradicionális magasnyomatásnak hódolnak az alkotók. Ez a 20. század közepét követően rohamosan beszűkült, majd kiveszőnek ítélt sokszorosító eljárás, amelyet gutenberghoz kötünk (és a nyomdászat elmúlt ötszáz évét öleli fel), német földön ingyen kis könyvtervező műhelyekbe torkolt, ám idehazaig tudunk példát mondani,hol és ki az, aki még a kéziszedésnek ott-hont kínálta.

A plakátbetű képei izés kompozíciók, ahol a betűnek nem fonetikai, inkább formai szerep jutott.

Ilyen külföldi szedők munkái láthatók az alábbi képeken.

Nyomdászat Magyarországon

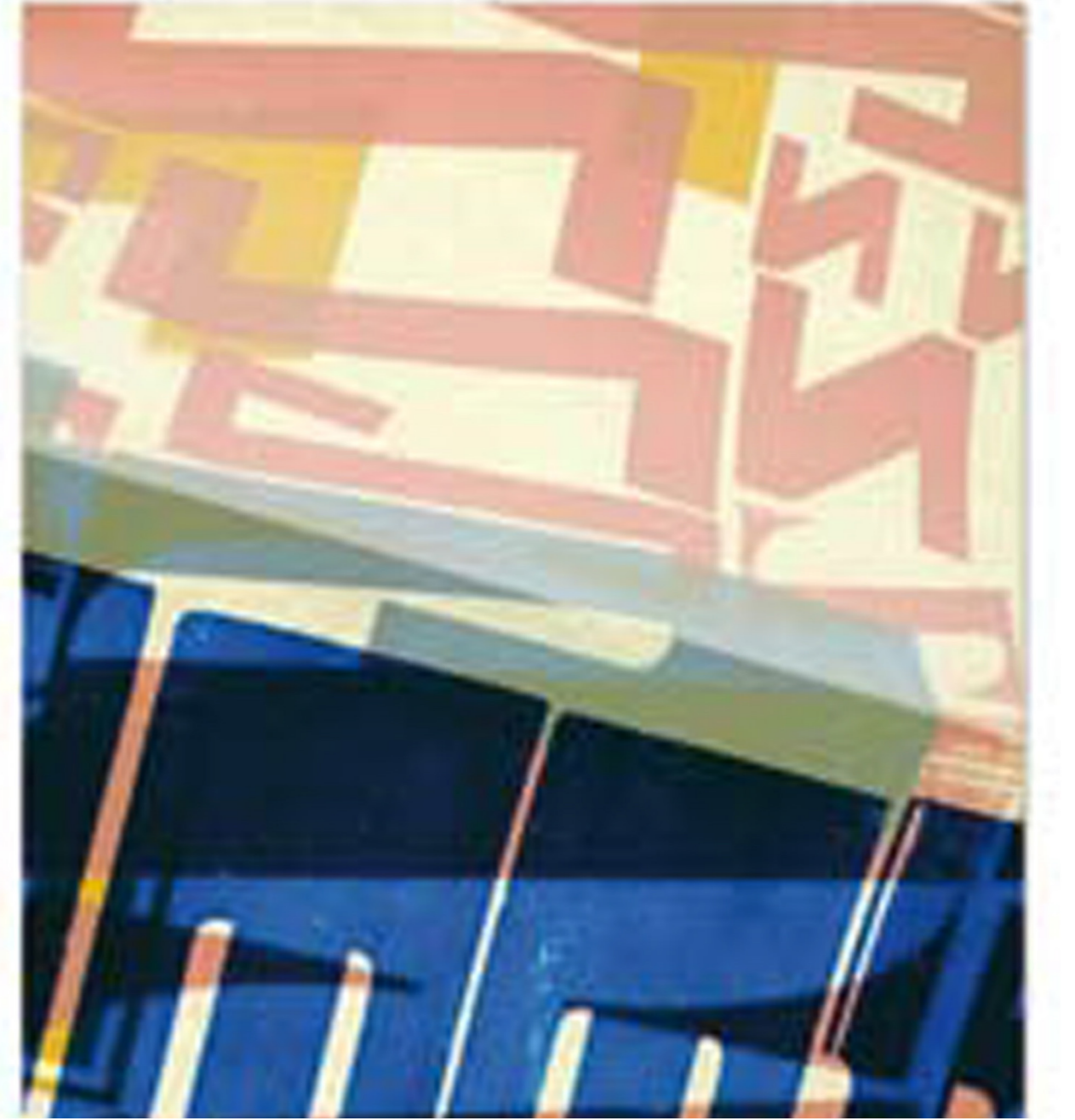
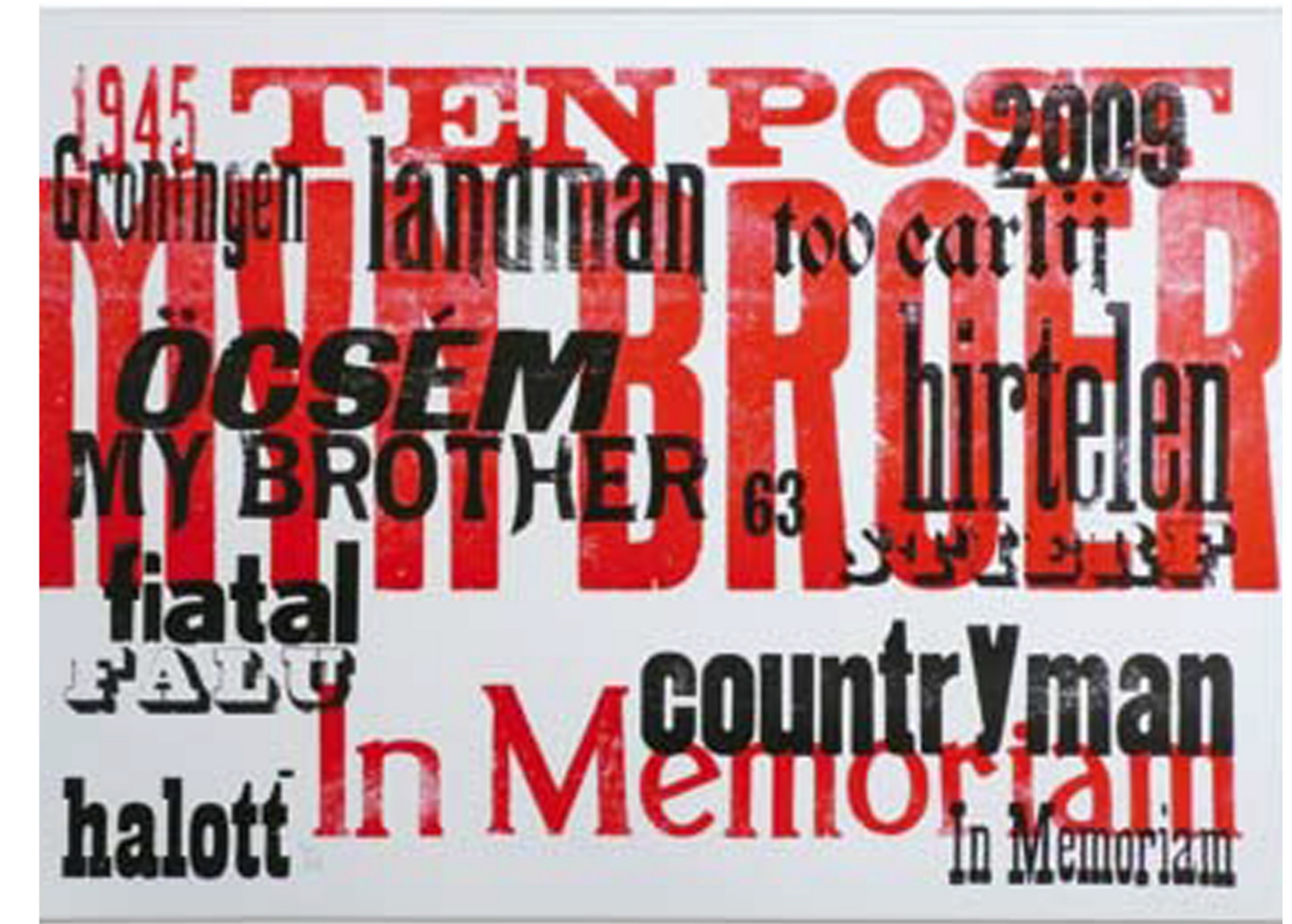
A nyomdászat ősi hagyománya és technológiája az kultúra alapját képezi. Az első XVI. századbeli magyar nyomdászok a törököktől meg nem szállt országrészekben, a Dunától nyugati felében, a Felvidéken és Erdélyben kezdték működésüket. A reformáció volt a nagy indító erő, amely a magyar nyomdákat életre hívta. Míg a nyugati országok nyomdái - amint láttuk - nemcsak a könyvnyomtatás lehetőségeit használták ki a kultúra, tudomány és irodalom terjesztésére, hanem legtöbbször fejedelmi pártfogók segítségével, a könyvet magát is művészi terméké alakították, addig nálunk kezdetben elsősorban egy célt ismert a fejlődő nyomdászat: a reformáció terjesztését elősegíteni hazánkban.

A nyomdák túlnyomó részben hitvitázó könyveket jelentettek meg, az első időkben protestáns lelkészek tollából, de később a katolikus papság is felismerte a sajtó erejét, és hasonló eszközökkel harcot kezdett a protestánsok ellen. (Magyar nyelvű könyvek már a hazai nyomdák létrejötte előtt is megjelentek. Ezeket Bécsben, Nürnbergben vagy Krakkóban nyomtatták.) Az első magyarországi nyomda, Honterus Jánosnak, a szászok nagy reformátorának brassói nyomdája 1535-ben alakult meg, de magyar nyelvű könyvet nem nyomtatott. Hungaro-Latina 1539-ből és az Új Testamentum magyar fordítása, számos fametszettel, 1541-ből Egyéb kiadványai elvesztek. A nyomdáról 1541 után többé nem hallunk. Az 1500-as évektől az országot vándornyomdászok járták, jellemzően rövidebb időtartamig tartózkodtak egy helyen, így nem tudott kialakulni nyomdászati központ az országban. Később Erdély területén jelent meg jelentősebb nyomda.

-Kolozsvár után a második állandó nyomdánk Debrecenben létesült. Huszár Gál vetette meg itt a könyvnyomtatás alapjait 1561-ben, aki Verancsics Antal egri püspök üldözése miatt menekült Kassáról Debrecenbe. Már az év májusában itt jelent meg az első debreceni sajtótermék, Méliusznak A Szent Pál Apostol levelének, melyet a Kolossabeliekhez írt, prédikáció szerént való magyarázata. Az 1562. évi Confessio Catholica szedése közben történt Huszár Gálnak Debrecenből való távozása, ám nyomdáját nem vitte magával. Legálábbis betűkészletének egy része Debrecenben maradt; Török Mihály nyomtatványaiában újra találkozunk vele. 1564–65-ben Debrecenben készült Werbőczy híres Hármaskönyvének magyar nyelvű fordítása, majd később Ilosvai Selymes Péter Toldija. A kiadványok túlnyomó része azonban nem törvénykönyv és nem is széphistória volt, hanem zsolttár, énekeskönyv, amelyek a magyar nyelvű protestáns igehirdetést segítették. 1651–1670 között az országban megjelent összes kiadvány több mint fele a debreceni nyomdában ké-

77. A Kassáról menekült első magyar nyelvű litágytervek, SZENT PÁL APOSTOL levelének címlapja.

Technológiai sorrend:

betűszedős terem, sztereotípa terem, nyomat ellenőrzés gépterem, kötészeti, könyvraktár-csomagoló

